



ДО Председателя на Научното жури, определен на
Първо Заседание на НЖ от 25.03.2025 г. на
основание Заповед № **P-109-149/13.03.2025 г.** на
Ректора на МУ Варна

СТАНОВИЩЕ

ОТНОСНО: Дисертационен труд за **придобиване на образователната и научна степен „Доктор“** от д-р Ради Евгениев Луканов, докторант към Втора катедра по вътрешни болести, Учебен сектор по хематология, Факултет медицина, Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна, на тема *„Биомаркери за персонализиран подход при подбора на лечението на пациенти с миеломна болест“* в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина и **докторска програма „Хематология и преливане на кръв“**, с научен ръководител проф. д-р Илина Димитрова Мичева, д.м., – Ръководител Учебен сектор по хематология към Втора катедра по вътрешни болести, Факултет медицина, Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна.

ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕ: доц. д-р Трифон Георгиев Червенков, д.б., доцент по Клинична имунология, Ръководител катедра „Медицинска генетика“, Факултет медицина, Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна, *Член на Научното жури* съгласно заповед № **P-109-149/13.03.2025 г.** на Ректора на Медицински университет – Варна и определен за *председател, вътрешен член на научното жури, изготвящ становище* според Протокол № 1 от 25.03.2025 г. от Първо непряко Заседание на Научното жури.

I. Общи данни за дисертационния труд на д-р Ради Евгениев Луканов.

Дисертационният труд на д-р Луканов е с обем 112 страници и е структурно ясен и логично подреден. Съдържа следните основни раздели: въведение, литературен обзор, цели и задачи, материали и методи, резултати, дискусия, заключение, приноси и библиография. Представените данни са подкрепени от 34 фигури и 15 таблици, които ясно визуализират и подкрепят изложените резултати.



II. Оценка на актуалността на темата

Множественият миелом (ММ) е сериозно и сложно онкохематологично заболяване, с нарастваща заболяемост и сериозна прогноза. Поради високата му хетерогенност е необходимо разработването на по-точни и надеждни биомаркери, които да позволят персонализиран подход при подбора на терапията, като микроРНК молекулите през последните години се оценяват като потенциално високо информативни биомаркери. В тази връзка темата на дисертацията е изключително актуална и значима, както от научна, така и от практическа гледна точка.

III. Оценка на литературния обзор

Литературният обзор е подробен, актуален и задълбочен. Авторът представя ясно състоянието на знанията за патогенезата, диагностичните методи и съвременните терапевтични подходи при множествен миелом. Особено внимание е отделено на ролята на микроРНК като диагностични и прогностични биомаркери. Използваните литературни източници са значителен брой, актуални и обхващащи всички важни аспекти на заболяването.

IV. Оценка на поставените цел и задачи

Целите на дисертацията са ясно и прецизно дефинирани. Задачите, които произтичат от тези цели, са конкретни, логични и ясно формулирани, включващи детайлно изследване на избрани микроРНК при различни групи пациенти с множествен миелом, както и оценка на тяхната диагностична и прогностична стойност.

V. Оценка на използваните контингент и методи

Контингентът е подходящо избран, включващ добре дефинирани групи пациенти и контролна група, които осигуряват представителност и надеждност на получените резултати. Приложените лабораторни методи, включително и за анализа на микроРНК-и (RT-qPCR) и статистическите методи за анализ, са подходящи, съвременни и описани достатъчно детайлно за възпроизвеждане на резултатите.



VI. Оценка на представените резултати и обсъждане

Резултатите са представени ясно и подробно, придружени с подходящи графики и таблици. Авторът извършва задълбочен сравнителен и корелационен анализ на избраните микроРНК-и с клинични и лабораторни параметри на пациентите. Дискусията е обстойна и аналитична, представяйки резултатите в контекста на съществуващата литература и подчертавайки техния принос за практиката.

VII. Оценка на приносите на дисертацията

Дисертационният труд предлага значими оригинални и приложни приноси, особено в идентифицирането на нови и надеждни микроРНК биомаркери, като miR-199a-5p, miR-126-5p, miR-497-5p и miR-214-3p, с потенциал за персонализиране на терапевтичния подход при пациенти с ММ. Тези биомаркери могат да се приложат за оптимизация на диагностичната и прогностичната оценка, което има голямо значение за клиничната практика.

Заклучение

Дисертационният труд на д-р Ради Евгениев Луканов разглежда актуална и научно значима тема с важни практически приложения. Според мен, това е една стабилна научна разработка и отговаря на изискванията на ЗРАС на РБ и Правилника за РАС на МУ – Варна за придобиване на ОНС „Доктор“ и давам своята положителна оценка за присъждане на научно-образователната степен „Доктор“ в област на висше образование 7. „Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.1. Медицина по научна специалност „Хематология и преливане на кръв“ на д-р Ради Евгениев Луканов.

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

14.05.2025 г.

/доц. д-р Трифон Червенков, д.б./